

Daniel qillqap libro—pachak iskay chunka kaq

Sut'inchay Profético Señalkunata Qhawarichispa: Bibliaq Profecíankunapa Hunt'akusqanta Entiendenapaq

Jeff Pippenger

2024-03-06

Intimanta, killa, ch'askakuna nisqakunawan rikuchisqa señalkunapa hunt'akuyninqa historiador-kuna, Adventismo-pa ñawpaq puriqninkuna, hinallataq Hermana White-pa qillqasqankunawan ancha sumaqtaña rimarisqa kashan. Wakinkuna señalkunamanta Jesuspa rimarisqanqa wakinkunamantaqa mana chay hina reqsisqa kanchu. Pisillan reqsinku “naciones”-pa “kay pachapi” llaquyninqa huk sut'i hunt'akuyniyuq kasqanta. Manam allinta entiendenchu “hanaq pacha atiykuna” khatatichisqa kasqanpa simbolon ima ninanta, “kay pacha atiykuna” khatatichisqa kasqanman chimpapuni. Hinallataq pisillan Laodicea Adventistakuna entienden “hamuy” nisqa, “Runaq Churin phuyu ukunpi hamushan” nisqaqa Millerita historiapi hunt'akusqanta.

“Cristop kutimunan p'unchayninpas, horanpas mana reqsisqa qespichisqa karqachu. Qespichiqmi discipulonkuna-man nirqan pay kikinpas mana atisqanta iskay kutin rikhurimuyninpa horanta yachachiyta. Ichaqa wakin ruwaykuna-ta rimarqan, chaykunawan paypa hamuynin qayllapi kasqanta yachanankupa. ‘Señalkuna kanqa,’ nispa nirqan, ‘intipi, killapi, chaskakunapipas.’ ‘Inti tutayachisqa kanqa, killapas mana k'anchayninta qonqachu, hanaq pacha chaskakunapas urmaykamunqaku.’ Kay pachapiqa, nispa nirqan, kanqa ‘nacionkunap llaquynin, sasachakuyninwan; mama qocha, olaskunapas qaparishanqaku; runakunap sonqonkuna manchakuymanta, kay pachaman hamuqkunata suyaspa, pisi kallpayoq rikukunqaku.’”

«“Hinaspan runakunaqa rikunqaku Runapa Churinta hanaq pacha phuyukunapi hamuqta atiyniyuq hatun k'anchayniyoqta. Paymi angelninkunata cachanqa hatun pututupa waqayninwan, hinaspan paypa akllasqankunata huñumunqaku tawa wayramanta, hanaq pachapa huk kuchunmanta huk kuchunkama.”»

Inti, killa, chaskakunapipas señalkunaqa hunt'asqaña kanku. Chay pacha qhepamanmi allpachakiykuna, wayra para sinchikuna, lamar unu hatariykuna, onqoykuna, yarqaykunapas aswan yapamuspanku. Ninawan unu llump'aywanpas manchaylla llakikuy chinkachiykunaqa hukmanta hukman utqaylla qatipasqanku. Semana semana rurakuchkan chay manchay desastrekunan qespichiyniyuq waqyaywan rimawanchis, tukukuypaqa qayllañas kashan nispa willakuspa, hatun decisivoq imapas utqaymanta, mana pisi qhepakuy atispa, pasanapaq kashanta.

“Pruebapa pacha manam unayñachu qatinqa. Kunanqa Diosqa allp'amanta hark'aynin makinta orqoshanña. Unaymantaqmi qhari warmikunawan rimasharqan Santo Espiritunpa yanapayninwan; ichaqa mana waqyasqanta uyarispa kasukurqankuchu. Kunanqa llaqtanmanpas, kay pachamanpas, juzgamientonkuna rayku rimashan. Kay juzgamientokunapa pachapa kuyapay pachanmi cheqaq kayta yachaypaq manaraq ocasiónniyoq runakunapaq.

Señorqa paykunata llamp'u sonqowan qhawarinqa. Kuyapay sonqonqa kuyuchisqa kashan; makinqa salvaypaqraqmi mast'arasqa kashan. Achka-achka runakunan kay qhipa p'unchaykunapi cheqaq kayta ñawpaq kutita uyarispanku, seguridadpa qhispiy qotuman yaykuchisqa kanqaku." Review and Herald, November 22, 1906.

Milleritakunaq historiankuqa qhipa p'unchaykunapi sut'in sut'inmi yapamanta ruwakun. Ñawpaq angelpa hamusqanta hinallataq historianta señalasqa "señalkuna"qa, kinsa kaq angelpa hamusqanta hinallataq historianta señalasqa "señalkunatam" rikch'achin. Llapa ch'uya reformatoryo kuyuykunaqa qhipa p'unchaykunapi kinsa kaq angelpa kuyuywanqa parallelmi purin.

"Kay pachapi Diospa rurayninqa, sapa pacha wiñaykama, llapa hatun allinchaykunapi utaq religiõnpi kuyukuyinkunapi, ancha rikch'akuq kikinchasqa kasqanta qhawachin. Diospa runakunawan imayna ruwasqanmanta kamachikuyinkunaqa wiñaypaqmi kikinlla kanku. Kunan p'unchaykunapi allin reqsisqa kuyuykunaqa ñawpaq p'unchaykunapi kaqkunawan tupachisqa kanku, hinaspa ñawpaq watakunapi iglesiapa kawsayninqa noqanchikpa pachasninchikpaq ancha chanin yachachiykunata apamun." The Great Controversy, 343.

Apocalipsis chunka pusaqniyuqpi atiyiniyuq angelwan rikuchisqa historiqa kinsa kaq angelmanta historiapi; chay kinsa kaq angelwan rikuchisqa historiataq, Millerita historiapi ñawpaq kaq hinaspa iskay kaq angelkunapa historiankunawan kуска purin.

Diosqa Apocalipsis 14-pa willakuyninkunata profeciaq sutinchasqanpi churarqan, hinaspa paykunapa llamkayninqa mana tukunanpaqchu kay pachapa historianta tukukama. Ñawpaq kaq hinaspa iskay kaq angelkunapa willakuyninqa kay pachaq p'unchawninpaqraqmi cheqaq kay, hinaspa kay qhepanta hamuqwan kуска-purinanpaqmi. Kinsa kaq angelqa hatun qapariyniyuqmi amonestacionninta willakun. "Chaykunamanta qhepata," nisqa Juan, "huk angeltaqmi hanaq pachamanta uraykamuchkaqta rikurqani, hatun atiyiniyuqta, hinaspa kay pachapa paypa k'anchayninwanmi achikyachisqa karqan." Kay achikyachiypiq, kimsa willakuypa llipin k'anchayninmi huñusqa kachkan. The 1888 Materials, 803, 804.

Ñawpaq kaq huknin hinaspa iskayniyuq angelkunapa ruwasqan, kinsa kaq angelpa ruwasqanwan tupachisqa kasqan, chunka sipaskunamanta rimaypiqa hinallataq rikuchisqa kachkan.

"Sapa kuti kutichis churasqa kani chunka sipaskunapa rikch'ayninman, pichqaqa yachaq kasqanku, pichqaqa mana yuyayniyuq. Kay rikch'ayqa hunt'asqa karqan, hinaspataq hunt'akunanmi llapallan nisqanman hina; imaraykuchus kay pachapaq huk sapaq churakuyniyuqmi, hinaspa, kimsa kaq angelpa willakuynin hina, hunt'asqa karqan, hinaspataq pacha tukuyinkama kunan p'unchaw cheqaq-kasqan hina kanqa." Review and Herald, August 19, 1890.

Apocalipsis libroq chunka capitulonpi rikuchisqa historiataqa qanchis truynukunas hina rikuchin; chay qanchis truynukunataq Millerita sutiuyuqkunapa historiampi pasasqa ruwaykunatan rikuchin, chaymantaqa ñawpaq kaq hinaspa iskay kaq angelkunapa willakuyninkunaq historianta. Chay qanchis truynukunataq "hamuq p'unchaykunapi pasaq ruwaykuna"tapas rikuchinku, tukuyqa qhepa p'unchaykunapi pasaqkunata; paykunaqa Millerita sutiuyuqkunapa historiampis hunt'akusqankuman hina, chaylla "orden" nisqapi hunt'akunku.

“Juanman qusqa sapa k’anchay, qanchis illapakunapi rimarisqa karqan, huk rikch’ayninmi karqan imaymana ruwaykunaq ima pasanmananta, ñawpaq kaq huk ñiqin angelpa, iskay ñiqin angelpa willakuyninkunapa uranpi pasaqkunamanta. ...”

“Kay qanchis illap’akuna kunkankuta rimarisqankumanta qhipaman, Juanman kamachikuy chayamun, imaynatachus Danielman hamurqan chay huch’uy liwrupaqmanta: ‘Qanchis illap’akuna rimarisqankuta sellay.’ Kaykunaqa hamuq p’unchaykunapi pasaq ruwaykunamanta kan, chaykunaqa kikin ordenninkupi rikuchisqa kanqaku.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Llapa allinchay kuyuykunaqa huknin hukninta tupachin, hinaspataq “siq’imanta siq’iman” huñunankupaq kanku, pachaqa tawa chunka tawa waranqa runakunapa qhipa allinchay kuyuynta rikuchinankupaq. Chunka sipaskunapa yachachikuyninqa Diospa llaqtanpa ukhu kausaynta rikuchin Millerita kuyupi hinallataq pachaqa tawa chunka tawa waranqa runakunapa kuyupi.

“Mateo 25 nisqapi chunka sipaskunamanta yachachikuyninpas Adventista llaqtapa experiencianta rikuchin chayta.” The Great Controversy, 393.

Llapanmi, Millerista runakunapa hinallataq pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa llamkayninpas willakuyninpas, Apocalipsis chunka tawa ñiqipi kimsa angelkunawanmi rikuchisqa kachkan.

“Ancha chanin kusiona oportunidadkunata hap’iyta atirqani huk experiencia nisqapaq. Ñuqaqa experiencia-yuq kani ñawpaq, iskay kaq, hinaspa kinsa kaq angelkunapa willakuyninkunapi. Angelkunaqa sielopa chawpinpi phawarisqahina rikuchisqanku, kay pachapi llapan runakunaman huk amonestación willakuyta willaspa, chaymi cheqanta tupachikun kay pachapa historianta tukuy p’unchaykunapi kawsak runakunawan. Mana pipas uyarinchu kay angelkunapa siminta, imaraykuchus paykunaqa huk señalm kanku Diospa llaqtanta rikuchinankupaq, paykunaqa hanaq pacha universopa allin tinkusqanwan llank’ashanku. Qhari warmikuna, Diospa Espiritunwan k’anchasqa, hinaspa cheqaq kaywan santificasqa, kimsa willakuyninkunata ordenninkuman hina willakunku.” Life Sketches, 429.

Apocalipsis chunka kapítulopej profético imaymana ruwaykuna sut’inchasqaqa qanchis trueno-kunawanmi sut’inchasqa kachkan. Chay ruwaykunam rikuchin maypichus Diospa kaqnin runapa kaqninwan huñusqa kachkan chayta. Mateo iskay chunka tawa kapítulopej, Marcos chunka kimsayojpi, Lucas iskay chunka ujniyojpi ima “señales” nisqakunata Cristo reqsichirqa, chaykunaqa Millerita kuyuyta qallarinanpaq yaykuchiq “señales” nisqakunatam rikuchin, chaynallataq pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa kuyusqanmanta huk kaq testimonio paralelo kan. Pachak tawa chunka tawa waranqaqa mana wañuyta mallinkuñachu, Enocwan Elíaswan sut’inchasqa hina. Septiembre 11, 2001, Cristo “señal” nisqa sutichasqan, kay pachapa historiampi qhipa miraypa chayamunanta señalasqanqa, Lucas iskay chunka ujniyoj kapítulopej reqsichisqa kachkan. Chay huñuyman yaykunapaq, Enocwan Elíaswan sut’inchasqa, pachak tawa chunka tawa waranqa sutiyoq runakunaman, chay “señal” nisqata, hinallataq llapan imakunachus chaywan sut’inchasqa kachkan, reqsiyqa mañakusqa kachkan.

Jesúsqa disipulonkuna pushasqan qhipaman “señalkuna” nisqakunapa historianta, chaykunapaq Millerita kuyuriyman yaykuchiqa karqan; chaymantataqmi kikin historiamanta qhawayninta yapamanta nispa, astawan hatarichirqa, chaypaqmi huk parábulata yaparqa, chay parábulaqa chay kikin historiata reqsichirqa.

Hinallataq paykunaman huk yachachikuyta: Qhawariychis higos sach’ata, hinallataq llapa sach’akunapas; kunan saphichakuspa wiñariqtinku, qankuna kikinmanta qhawaspa yachankichisña ruphay pacha qayllaña kasqanta. Chay hinallataq qankunapas, kaykunata pasaqta qhawaspa, yachaychis Diospa qhapaq suyunnin qayllaña kasqanta. Cheqaqtapuni niykichis, kay mirayqa manaraq chinkarinqachu llapan kaykuna hunt’akunan kama. Hanaq pacha, kay pacha ima pas chinkarinqa: ichaqa simiykunapaq manam hayk’aqpas chinkarinqachu. Lucas 21:29–33.

Jesús qallarín kay yachachiy willakuyta sut’ichaspa huk rakiyta “higos sach’a” nisqapaq, sapallanpi, chaymanta “llapa sach’akunata” nisqapaq. “Higos sach’a” nisqaqa pactopi kaq llaqtanmi, mayqinchus qhepa p’unchaykunapi Laodicea Adventismo kan, Diospa puchuq llaqtan kanku nispa rimariq. Huk “sach’akuna”qa gentilkunam karqanku.

“Riqsichiy higos sach’ata maldicionasqa kasqanta, judío nacionta rikch’achispa, raphra-hina rimay-profesionwan qatachasqa, ichaqa mana ima rurunpas chaypi tarikusqachu. Maldiciónqa higos sach’amanmi rimakun, chaymi rikch’achin moral, yuyayniyoq, kawsayniyoq ruraytaq runata, Diospa ñak’aqchasqa, kay pasaymanta qhipa tawa chunka watakuna judíokuna hina kawsaspa, ichaqa wañusqa. Riqsichiy, huk sach’akunapaq, gentilkunata rikch’achispa, mana qatachasqachu karqan. Paykunapaq mana raphrayuqchu karqan, mana Diosta reqsisqankuta sut’inchayman hina ruranakuspachu. Paykunapaq ruruta saqey pachaqa manaraq chayamurqanchu.” Special Testimonies for Ministers and Workers, number 7, 59–61.

Qhipa p’unchaykunapi Laodicea Adventismoqa ñakasqa kachkan; Diospa puchuq llaqtan kasqanta rimarispaqa, chay rimarisqanqa mana ruruyuqchu. Jesusqa pasajepi iskay tinkisqa, ichaqa sapaq puntoykunata ruwachkan. Payqa reqsichin Diospa sutinpi rimariq llaqtanwan gentilkunapa chawpinpi kaq sapaq kayta; gentilkunapaq mana rimarinkuchu Diospa leyninta sayachisqankuta, nitaq Profecíapa Espíritunta hap’iq kasqankuta, chaykunapaq qhipa p’unchaykunapi puchuqkunapa señalninkuna kanku, chaykunataq Laodicea Adventismoqa sayachisqanta rimarin. Qhipa p’unchaykunapi raprakunapaq Juanpa Apocalipsis libropi reqsichisqa puchuq kasqankuta nispa qillqasqa rimarisqata rikuchin.

“Mana judiokunapa p’unchaykunapaq rapraynaq, rurunaq higos sach’akunawanmi rikuchisqa karqanku. Mana judiokunapaq, judiokunahinallataq, Diosta manchakuy ni Diosllawan kawsaymanta wakcha karqanku; ichaqa manam nisqankuchu Diospa allin munasqanpi kasqankuta. Manam hatunchasqankuchu jatunchasqa espiritwalidadniyoq kasqankumanta. Paykunapaq Diospa ñankunatawan rurayninkunatawan llapa imapipas qhawariyta atisqankuchu. Paykunapaqqa higos rurunan p’unchayqa manaraq chayamusqachu karqa. Paykunapaq aswan ñawpaqman suyasqallaraq kasharqanku, huk p’unchay k’anchaqtawan suyakuytawan apamunanpaq.” Signs of the Times, February 15, 1899.

Higuerapa sach'a hinallataq wak sach'akunamanta sapaqchasqa kasqanman huk sapaqchasqatan Cristo qorqan. Higuerapaq mallkikuna qespiykuyta qallarinan pachaqa mana kikinchi karqa mana judío llaktakunapa sach'ankuna qespiykuyta qallarinan pachawan. Qhepa p'unchaykunapiqa "iskay sut'i waqyayninkuna iglesiakunaman qonqa," nisqanman hina, Apocalipsis chunka pusaqniyuq capítulo angelmanta ñawpaq vozninmi reqsichin pachata maypachan pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa qespiykuyta qallarinkupaq kanan karqa. Apocalipsis chunka pusaqniyuqqa "iskay kaq voznin" nisqaqa wak sach'akuna qespiykuyta qallarinkupaq pachatan rikuchin.

Cristopa p'unchayninpi judíokunaqa higos sach'akuna karqanku; mana judíokunaqa wak sach'akuna karqanku. Milleritakunaq historianakupi protestantekunaqa higos sach'a karqanku, Milleritakunaqa wak sach'akuna karqanku. Qhepa p'unchaykunapi Laodicea Adventismonqa mana ruruyuq higos sach'a hina, Jerusalénmanta (uvas chakra-manta) qhespichisqa kan; pachak tawa chunka tawa waranqa runakunañataq ruruyuq higos sach'akuna kanku. Diospa wak wawakunataq, Babiloniapirap kashaqkuna, mana judíokuna hina rikuchisqa kanku.

"Mana israelitachu kaq" nisqaqa, sut'inchasqa hinaqa, "huk llaqtamanta runa" nisqam. Mana israelitachu kaq sach'akunaqa puñusqa hinam kachkanku (wañusqa), manam ruruy mallkikuna ni rurukunata apamunkuchu higos sach'a yuyarispa t'ikrayta qallarisqan, kawsayman kutimusqan p'unchawpi. Puñusqa sach'aqa chakisqa sach'am; hinaspataq mana israelitachu kaqkuna Babiloniamanta llusqsimuyta waqyachisqa kaptinku, Apocalipsis chunka pusaqniyuq capítuloq iskay kaq qaparayninwan, chaymantaqa qanchis kaq p'unchaw samana p'unchawta waqaychanankuta akllanqaku, hinaspataq Señorwan rimanakuymán haykunqaku.

Ama ña ninqachu huk lawmanta runapa churin, pichus Señorwan hukllachasqa kashan, nispan: "Señorqa llaqtan runakunamanta t'aqayllawanta t'aqarparuwanmi" nispa. Nitaq ama ña ninqachu q'ara runapas: "Qhawariy, ñuqaqa ch'aki sach'am kani" nispa. Ichaqa kayhinatan Señor nin chay q'ara runakunaman, pichkuna samana p'unchayniykunata waqaychanku, munasqaykunata akllanku, hinaspa rimayniyta hap'ipakunku: Paykunamanmi wasiypi, perqaykunap ukhunpitaq, churisaq huk kitiyta, huk sutitapas, churikuna warmi churikuna sutinkumanta aswan allinta. Qosqayki paykunaman wiñaypaq sutitanmi, mana hayk'aqqas p'itikusqata. Hinallataq lawmanta runakunapa churinkunapas, pichkuna Señorwan hukllachakunku payta sirvinankupaq, Señorpa sutinta munakunankupaq, paypa sirviqnin kananpaq, llaqa pichus samana p'unchayta mana qhellichaspa waqaychan, hinaspa rimayniyta hap'ipakun, paykunatapas pusasaqmi ch'uya orqoyman, kusichisaqtaqmi paykunata mañakuy wasiypi. Rupachisqa ofrendankupas, sacrificiokunapas altarniypi allin chaskisqa kanqaku; imaraykuchus wasiyqa llaqa llaqtakunapaq mañakuy wasi sutichasqa kanqa. Isaías 56:3–7.

Huk runaqa "mana israel runa" nisqa kanku, hinaspa "iskay ñiqin kunkam" paykunata Babiloniamanta llusqiyta waqyan, hinaspa Diospa ch'uya orqonman pusasaq kanku; chayqa chaymantaqa Paypa "ch'uya" orqonña kanqa, imaraykuchus trigota hinaspa zizaniakunata t'aqasqaña kanqa, "ñawpaq ñiqin kunkam"pa willakuyninpi rikuchisqa pruebanakuy ruwaymanta. Qhepa p'unchaykunapi Señorpa orqonman hamuspaqa, mana israel runakunaqa manaña huk runakunañachu, nitaq ch'aki sach'akunachu kanqaku.

Intiwanpas killanpas tutayachisqa kanqaku, ch'askakunapas k'anchariyninkuta waqllachinqaku. Señorqa Sionmantam qaparinqa, Jerusalénmantataq kunkanta uyachinqa; hanaq pachapas kay pachapas kuyuringaku. Ichataq Señorqa llaqtanpaq suyasqa kanqa, Israelpa churinkunapa kallpankuña kanqa. Chayhinapim yachankichik noqaqa Señor Diosniykichik kasqayta, Sionpi tiyaqta, ch'uya orqoypi; chaymantapacha Jerusalénqa ch'uya kanqa, manataqmi huk llaqtamanta runakunaqa chaymanta pasankñachuña. Joel 3:15–17.

Historia qallarichisqa, maypichus “iskay kaq kunkamanta” Diospa huk michiqnin lloqtanta Babiloniamanta waqyachkan, “señalkuna” niyuqmi; chay señalkunaqa Millerita kuyuyqa señalkunanwan ñawpaqman rikuchisqa karqan. Mateo qelqapi iskay chunka tawa kaq capítulo, Marcos qelqapi chunka kimsa kaq capítulo, Lucas qelqapi iskay chunka huk kaq capítulo, Cristoqa kay yuyaychasqanchik testimonionta rikuchin. Chay kimsa testigukunapi sapaqninpi huk “señal” sut'ita nisqaqa hanaq pacha atiyinkuna kuyurichisqa kasqankum. Ichaqa Joelpa rikuchisqa, “señalkuna” mayqenkunachus Jerusalén llaqtapa “santu” kasqa p'unchayta reqsichin, chaypiqa iskaynin, “hanaq pachapas kay pachapas kuyuringa.”

Joelqa reqsichkan “señalkuna” nisqakunapa hunt'asqa, mana pantayniyuq hunt'ayninta reqsichin, chaykunapa Jerusalén llaqta qullana kaptin rikhurin. Chay pachapa Señorqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunamanta huchakunata anchuchin, hinaspataq Laodicea iglesiaqa Filadelfia kuyuyman tikran. Chaymantaraq soqta kaq kuyuy (Filadelfia) pusaq kaq kuyuyman (Filadelfia) tukupun, qanchis iglesiakunamanta kaq. Chaymantaraq Iglesia Militante nisqaqa Iglesia Triunfante nisqaman tukupun. Iglesia Militante nisqaqa Diospa iglesia pa sutichasqa, trigo hina allin runakunawan zizaña hina mana allin runakunawan huñusqa kasqanmanta. Iglesia Triunfanteqa Diospa qullana urqunmi, “qullana” kasqanrayku, hinaspataq “manaña ima karu runapas payman pasankuchu.”

Hatun sayachisqa señalta yaykuynin, chaymi Iglesia Triunfante kachkan, chaymi “qanchismantam pusaq kaq”, chaypim Jerusalén “santo” nisqa kachkan, “señalkunawan” kusa hamun. Jesúsqa llaqtan runakunaqpaq mayman qhawarinankupaq ricuchiya qunanpaq, chay kawsay utaq wañuy “señal” nisqata reqsinankupaq, mayqinchus pachak tawa chunka tawa waranqa sellasqa kasqanta reqsichin, sachakunata hinallataq sachaq kawsaynin muyuriyninta llamk'achirqa ancha allin yachachiyta yachachinanpaq.

“Cristoqa llaqtan runankunata kamachirqa hamuyninpa señalkunata qhawarichun, chayaykuq Reyninkupa unanchankunata rikuspataq kusikuchun. ‘Kaykuna qallariqtiyku ruwakunankupaq,’ nispayqa rimarqa, ‘chayqa hawaman qhawariychis, umaykichistataq hoqariychis; salvakuykichisqa qayllamunñanmi,’ nispayqa qatipaqninkunata pukllamuq pacha mallkikuna saphichakusqankuman rikuchirqa, hinaspa nirqa: ‘Kunanmi t'ikariya qallarín, qankunaqa rikunkichis, kikiykichismanta yachankichistaq ruphay pacha qayllañam kasqanta. Chay hinallataq qankunapas, kaykuna ruwakuqta rikuspá, yachaychis Diospa qhapaq suyunchisqa qayllañam kasqanta,’ nispayqa. Lucas 21:28, 30, 31.” The Great Controversy, 308.

Pawqar pacha sach'akuna ñawpaqmallaña sipsiyta qallariqtinkuqa, ruphay pacha qayllaña kachkan.

Cosechay pasaqañam, veranopas tukukuñam, hinaspataq manam qispichisqachu kanchik.
Jeremías 8:20.

Panqarakuna rikcharisqankumanta riqsichinku para pacha kashanmi, chaymantaq yachanchik
ruphay pacha qayllamushan; ruphay pachapinmi cosecha huñusqa kanan.

Paykunata tarpuq awqaqa supaymi; pallyqa kay pachap tukukuyninmi; pallaqkunataq
angelkuna kanku. Mateo 13:39.

Pallyqaqaqa kay pacha tukukuyninpi kachkan. Sachakuna sisanankupa qallariqtinkuqa,
qankunaqa yachanaykichik tiyan kay pacha tukukuynin qayllamushananta.

“Qispichiqa huk rimayninta ama hukninwan chinkachinapaq rurachun. Pay hamusqan
p’unchayta nitaq horanta mana pipas yachanichu chayqa, chaywanpas yachachisqa kashanchik
hinaspa mañakusqa kashanchik maypachachus qayllamushasqanta yachananchikpaq.
Astawampis yachachisqa kashanchikmi paypa willakuyninta mana kasukuspa, hamuynin
qayllapi kashaqtin maypachachus chayamunanta yachanayta mana munaspa utaq qispichispa
saqeyqa, noqanchikpaq wañuyapaq hina kanqa, imaynachus Noéq p’unchayninkunapi
kawsaqqunapaq unu lloqsimuy hamunanta mana yachasqanku wañuyapaq karqan hina.” The
Great Controversy, 371.

Qatiq qelqaypi qatiqnin qillqapi Lucas qelqap iskay chunka hukniyuq t’aqapi yachayta
qatiqllasaku.

“Kawsaq allpamanta atiyinkuna kunan kuyuchisqa kasqanta, chaynataq imaymanapas
nisqankama huknin huknin qatiq hamusqanta. Maqanakuy, maqanakuymanta rimasqakuna,
espada, yarqay, unquykuna ima ñawpaqta allpamanta atiyinkunata kuyuchinqa; chaymanta
Diospa siminmi inti-ta, killa-ta, ch’askakuna-ta, kay allpatawan kuyuchinqa. Kawsaqmi,
Europa-pi atiyinkunaq kuyukuynin mana, wakinkuna yachachisqankama hina, hanaq pacha
atiyinkunaq kuyukuyninchu kasqanta, aswanqa phiñakuq nacionkunaq kuyukuynin
kasqanta.” Early Writings, 41.